

MEDICINA RURAL I CULTURA POPULAR AL PAÍS VALENCIÀ

HOMENATGE A JOAN PELLICER I BATALLER

Gandia, 5 / 7 de febrer de 2009

Organitzen: Seminari d'Estudis sobre la Ciència, Ajuntament de Gandia: Arxiu Històric de la Ciutat de Gandia, CEIC Alfons el Vell, Universitat Politècnica de València: Escola Politècnica Superior de Gandia, Universitat d'Alacant, Universitat Jaume I, Universitat Miguel Hernández, Universitat de València.

Comité científic: Josep Lluís Barona, Josep Bernabeu, Ximo Guillem, Enrique Perdiguero, Joan Serafi Bernat, Jesús Villaplana, Pasqual Molina.

Comité organitzador: Jesús Alonso, Josep Lluís Barona, Àlvar Garcia, Ximo Guillem, Gabriel Garcia Frasquet, Francesc Camarena, Gisela Sendra.

Secretaria tècnica: Christelle Enguix, Andrea Barona.

Patrocinen: Ajuntament de Gandia, CEIC Alfons el Vell i Universitat Politècnica de València.

*****

Excepte l'acte inaugural –que tindrà lloc a l'Aula Magna de l'Escola Politècnica Superior de Gandia–, totes les sessions es realitzaran en la Casa de Cultura Marqués de González de Quirós de Gandia.

L'assistència a aquestes jornades és lliure i gratuïta.

Els estudiants universitaris interessats en rebre el certificat de validació de dos crèdits de lliure elecció hauran d'emplenar necessàriament la butlleta d'inscripció que apareix més avall.

Aforament il·limitat.

Informació i inscripcions: Arxiu Històric Municipal. Plaça Rei En Jaume I, 10 - 46701 Gandia
Tel: 962 95 95 67 / Fax: 962 95 95 66
c.e.: arxiuhistoric@gandia.org

*****

JORNADES DE MEDICINA RURAL I CULTURA POPULAR AL PAÍS VALENCIÀ

BUTLLETA D'INSCRIPCIÓ

DADES DEL SOL·LICITANT

Cognoms..... Nom.....

DNI..... Edat.....

Adreça.....

Adreça electrònica..... Tel.....

Professió/Activitat.....

Centre ..... Adreça .....

Homenatge a Joan Pellicer i Bataller

MEDICINA RURAL I CULTURA POPULAR AL PAÍS VALENCIÀ

HOMENATGE A JOAN PELLICER I BATALLER

Gandia, 5 / 7 de febrer de 2009

PROGRAMA DE SESSIONS

Dijous 5 de febrer

Escola Politècnica Superior de Gandia:

- 11.30 h. Lliurament de material (Vestíbul de l'Aula Magna de l'EPSG).
- 12.30 h. **ACTE INAUGURAL** (Aula Magna de l'EPSG).
Conferència. **Antoni Aguilera** (Jardí Botànic, Universitat de València):
"L'Etnobotànica al País Valencià".
- 14.30 h. Pausa-dinar

Casa de Cultura Marqués de González de Quirós:

SALUT I ASSISTÈNCIA SANITÀRIA AL MEDI RURAL

- 16.30 h. Ponència. **Josep Ll. Barona** (Universitat de València): "La sanitat rural, una qüestió d'Estat".
- 17.30 h. Pausa-Café
- Comunicacions a la ponència:
- 17.45 h. **J. M. Comelles, L. Francès, J. M. Puigvert, S. Alemany**: "La medicina rural a la Vall d'Aro. Resum de la investigació desenvolupada entre els anys 2006-2008".
- 18.00 h. **J. M. De Jaime Loren**: "Pasado y presente de los problemas sanitarios en el casco antiguo de Segorbe en la comarca del Palancia".
- 18.15 h. **C. Barona**: "La concepció multicultural de la maternitat. El cas de les dones emigrants residents al País Valencià".
- 18.30 h. **R. Prats, M. J. Báguena**: "Respuestas científicas y sociales ante el brote de cólera de 1884 en Beniopa".
- 18.45 h. **M. T. Agüero, J. Balsalobre, S. Llorens**: "La Sanidad rural en Alicante (1780-1820): el tratamiento de las aguas medicinales de los baños de Busot".
- 19.00 h. **J. A. Micó, J. L. Barona**: "Salut i assistència sanitària a Xert (el Baix Maestrat) els anys 1936-1939".
- 19.15 h. Debat

Divendres 6 de febrer

SALUT I ALIMENTACIÓ

- 9.30 h. Ponència. **Josep Bernabeu Mestre** (Universitat d'Alacant): "La transició alimentària de la població valenciana: progrés o retrocés?".
- Comunicacions a la ponència:
- 10.30 h. **J. Iborra**: "Les normes higièniques del segle XV a la Corona d'Aragó a través del *Tractat de les viandes e dels beures*".
- 10.45 h. **M. Pascual**: "El reto de la alimentación en una ciudad mediterránea: Alicante en el siglo XIX".
- 11.00 h. **E. Cerdà, I. Castelló, J. Sanz, C. Wanden-Berghe**: "Els farmacèutics titulars i la salut rural: funcions relacionades amb la higiene dels aliments (1904 a 1987)".
- 11.15 h. Pausa-Café

MEDICINA RURAL I CULTURA POPULAR AL PAÍS VALENCIÀ

HOMENATGE A JOAN PELLICER I BATALLER

Gandia, 5 / 7 de febrer de 2009

PROGRAMA DE SESSIONS

- 11.30 h. **Ponència.** **Joaquim Guillem** (Universitat de València), **Jesús Alonso** (Arxiu Històric de Gandia): "Fonts i aproximacions a la història de l'alimentació".
- Comunicacions a la ponència:
- 12.30 h. **S. Ríos, M. L. Lorenzo, V. Martínez:** "Els minxos: l'ús de les verdures silvestres en temps de fam".
- 12.45 h. **V. Martínez, S. Ríos:** "Tissanes i altres preparats herbals emprats en la medicina popular de certes comarques d'interior valencianes (l'Alcoià, el Comtat i la Vall d'Albaida), durant períodes epidèmics dels segles XIX-XX".
- 13.00 h. **V. Olaso:** "Hospital, malaltia i aliments a la Gandia de l'Antic Règim".
- 13.15 h. **J. X. Esplugues, R. E. Fornés, A. Banyuls, M. C. Ronda:** "Transició alimentària i salut en un poble mariner del País Valencià: el cas de Moraira".
- 13.30 h. **Debat**

ETNOBOTÀNICA I MEDICINA POPULAR

- 16:30 h. **Ponència.** **Enrique Perdiguero** (Universitat Miguel Hernández): "Pluralisme assistencial: de l'etnobotànica a les medicines alternatives i complementàries".
- Comunicacions a la ponència:
- 17.30 h. **M. T. Pretel, C. Obón:** "Propiedades beneficiosas de plantas comestibles silvestres de la provincia de Alicante".
- 17.45 h. **F. Devesa, J. Pellicer, A. Borghol, J. Ferrando, A. Nolasco:** "Consum popular d'herbes medicinals en pacients de digestiu: espècies botàniques, dianes terapèutiques i usos no indicats".
- 18.00 h. **M. C. Obón, D. Rivera:** "Las plantas comestibles recolectadas en la provincia de Alicante. Estudio comparativo entre la Marina Alta y el Bajo Segura".
- 18.15 h. **M. C. Obón, D. Rivera, F. Alcaraz, E. Laguna:** "Etnobotánica de la palmera datilera y especies próximas (*Phoenix*, *Arecaceae*) en la Comunidad Valenciana".
- 18.30 h. **Debat**

Dissabte 7 de febrer

Matí **EXCURSIÓ A LA MARJAL.** A càrrec de **Xavier Ródenas.**
Eixida a les 10.00 h. des de la Casa de Cultura Marqués de González de Quirós.
Caldrà confirmar assistència.

19.00 h. **DIÀSSIÓ HOMENATGE A JOAN PELLICER**

Presenta i modera: **Josep M. Alcañiz Castells.** Periodista ambiental.

Daniel Climent i Giner. Catedràtic de Ciències de la Natura (Alacant.): "Joan Pellicer: Semblança bio-bibliogràfica".

Taula rodona

Emili Laguna Lumbreras. Biòleg (Cap de Secció de Protecció dels Recursos Naturals. CIEF-G.V.): "Etnobotànica i conservació a les terres valencianes: l'aportació de Joan Pellicer".

Carles Arnal Ibàñez. Biòleg (Professor de Biologia i Geologia. Membre d'Acció Ecologista-Agró): "Per què és necessari i urgent defensar el territori?".

Francesc Devesa i Jordà. Metge (Unitat de Digestiu. Hospital Francesc de Borja. Membre d'AISSA): "Joan Pellicer i la Medicina".

20.30 h. **Acte de cloenda.**